

B L Í Z K O S Ť



M A T Ě J   R U M A N O V S K Ý

TATRAN



MATEJ RUMANOVSKÝ

B L Í Z K O S Ť

TATRAN

Vydalo Vydavateľstvo TATRAN, s. r. o., v roku 2026,  
so sídlom Klariská 16, 815 82 Bratislava, Slovenská republika.  
Vyšlo ako 5657. publikácia a 165. zväzok edície Slovenská tvorba.

Vydanie I.

Knižnú väzbu navrhol a spracoval Peter Zentko.  
Zodpovedná redaktorka Ina Martinová  
Jazykové redaktorky Beáta Beláková, Zlata Sršňová  
Technický redaktor Peter Zentko  
Sadzba AldoDesign, Bratislava  
Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

[www.slovtatran.sk](http://www.slovtatran.sk)

:: knihy pre **hodnotnejší** život

[info@slovtatran.sk](mailto:info@slovtatran.sk)

Rukopis tohto diela vznikol s finančnou podporou  
Literárneho fondu.

Vydanie publikácie z verejných zdrojov podporil  
Fond na podporu umenia.

**u.** fond  
na podporu  
umenia

All rights reserved.

Copyright © Matej Rumanovský 2026  
Ilustrácie © Peter Zentko 2026  
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2026

ISBN 978-80-222-1887-0



*„Neistá cesta je dobrá cesta.  
Sú na nej možnosti.  
Nedaj sa zmiast' a tvor!“\**

Carl Gustav Jung

---

\* JUNG, Carl Gustav. *Červená kniha*. Praha: Portál, 2013, s. 441. Preložil Petr Patočka. (Citát do slovenčiny preložil autor.)



Prvá část

# LEONIE





# 1

## Svet bez otcov



Narodila sa do sveta bez otcov.

Čomu sa ostatne máme čo čudovať, veď predsa väčšina novorodencov vidí najskôr neprítomný výraz pôrodníka, potom – ak to cez nezadržateľný plač vôbec dokáže rozpoznať – zopár rozradostených pôrodných asistentiek a nakoniec ubolenú matku, ktorá s hlavou sklonenou nabok, konečne spájajúc nohy, berie svoje dieťa do náručia.

Každé dieťa sa rodí do sveta bez otcov, tak v čom bol iný svet Leonie?

Narodila sa počas chladnej februárovej noci v malej nemocnici neďaleko hraníc. Pochopiteľne, mužov tu bolo habadej, prvá tvár, ktorú videla, bola mužská, ibaže ani hneď po pôrode, ani dlho po ňom žiadna z nich nepatrila jej otcovi.

Áno, možno ani na tom dnes už nie je nič zvláštne, deti sa rodia slobodným matkám, otcovia kašľú na

zodpovednosť, ďalej si užívajú život, nič ich nespútava, nič ich fyzicky a hormonálne nezmení počas deviatich mesiacov, ktoré musia len nejak pretrpieť a zakončiť najbolestivejším a najdepresívnejším zážitkom vo svojom živote. Áno, krivdím ostatným, tým zodpovednejším, ktorých život sa síce takisto fyzicky a hormonálne nezmení, no zmení sa aspoň po emocionálnej stránke a spolu s matkinou neznesiteľnou bolesťou zažívajú rovnako neznesiteľnú radosť. O tých však teraz nie je reč.

Leonie sa narodila do sveta bez otcov. A i keď tomu sama spočiatku nerozumela – nemala čomu rozumieť, nič iné predsa nepoznala –, túto skrytú symboliku si môžeme uvedomiť aspoň my. Zatiaľ. Veď príde čas, keď sa na tom s nami schuti zasmee. V to jediné dúfam.

## 2

### Leonie prichádza domov



Keď o pár dní zavítala domov v matkinom náručí, čakali ju tam dve rozjarené tváre. Obe patrili ženám. Leonie to, pochopiteľne, nebolo divné alebo inak – bolo jej divné všetko rovnako, čím sa rozdiel medzi pre nás už normálnym a nenormálnym nadobro zotrel. Ak by na ňu niekto prehovoril po čínsky alebo nebudaj zatrúbil cez nos ako slon, neprekvapilo by ju to o nič viac a rovnako by tomu ani o nič viac nerozumela, ako keď jej matka opakovala utešujúce frázy v rodnom jazyku. Svet bol pre ňu neprebádaným a fascinujúcim miestom, ktoré, ako neskôr pochopila alebo aspoň na vlastné oči uvidela, patrilo ženám. Ľudom s tenkým hlasom, dlhými vlasmi a bujným poprsím.

Nedá sa s istotou tvrdiť, či spolu so vzhľadom a povahou sú dedičné aj určité osudové črty, no nedá sa to ani s istotou vylúčiť. Rozhodne nie v takomto prípade. Pravda, ignorant alebo vedec, ktorému takéto výpočty

nesedia do tabuľky, by to skrátka označil za náhodu, výnimku, ktorá potvrdzuje pravidlo, no čo ak by na tejto výnimke stál celý svet? Leonin svet?

Leonin svet tvorili ženy, to bol fakt, ktorý sa nedal vyvrátiť. Jej mama bola slobodná matka, matka jej matky bola tiež v domácnosti sama a inak to nebolo ani o generáciu vyššie. Všetky na ňu hľadeli s rovnakou pokorou a súcitom, oslavovali tento moment a nádejali sa, rovnako ako náš vedec, že osud predsa nemôže byť dedičný a Leonie toho bude dôkazom.

Okrem toho – veď ani osud Leoninej matky ešte nebol spečatený, dopísaný do konca, nie každá matka predsa naveky ostane slobodnou matkou. Keby to tak bolo, nikdy by som nemohol túto konkrétnu matku stretnúť, nespoznal by som a nevychovával Leonie a napokon by som vám nerozprával ani tento príbeh.

Príbeh o tom, že aj keď sme nemali spoločné gény – nemali sme spoločné takmer nič –, i tak nás paradoxne spojila blízkosť, ktorú sme v priebehu rokov znovu nachádzali.

### 3

## Ked' sme sa stretli



Stretli sme sa zhruba o tri roky neskôr.

Leonie už objavovala svet na vlastných nohách, spájala myšlienky do ťažko zrozumiteľných viet, no čo bolo zo všetkého najpodstatnejšie, žiarila a bez predsudkov prijímala všetko, čo prišlo. I mňa. Iba vďaka tomu som *prešiel*.

A možno nie iba vďaka tomu. Možno sme už vtedy intuitívne cítili onú paradoxnú blízkosť, ktorá v zásade nemala žiadne opodstatnenie okrem toho, že som prosťo spával s jej matkou. Tomu nemohla, prirodzene, rozumieť, no rozumela mnohému inému, o čom som zas ja v tom čase už nemal ani poňatia.

Túra v lese, stúpanie do kopca a piknik na drevenej lavici. Termoska s čajom, chleby so syrom a my traja. Prvý raz pokope. Leonie ma po zopár podozrievavých pohľadoch chytila za ruku a ťahala k starému deravému pňu. Zvedavo sme nazreli dnu, kde však okrem hnijú-

cich drevených odlomkov nebolo celkom nič. To som si, pochopiteľne, myslel len ja. Bola to moja interpretácia. Ničomu som nerozumel...

Faktom bolo, že v tom pni sa nachádzalo všetko. Bol v ňom celý svet, ktorý Leonie ešte len objavovala a ktorý mi s detským nadšením chcela ukázať. „Fíha,“ povedal som mechanicky, keď ukázala prstom dnu, no nemyslel som to naozaj, povedal som to skôr zo solidarity k nej. Vtom v neďalekom kríku dačo zašuchotalo, zlámalo sa pár suchých vetiev a pred nami sa odrazu objavil majestátny jeleň. Urobil ešte zopár krokov smerom k nám, my sme sa ani nepohli, a keď stál asi meter pred nami, úctivo sa uklonil a potom utiekol preč. To sa naozaj stalo.

Vtedy som si uvedomil jednu vec: Svet – ako ho boh stvoril – tu nie je od toho, aby mu človek rozumel, ale aby sa s ním zmieril a nebral svoj úsudok až tak vážne. Najbližšie sa k veciam dostaneme tak, že sa od nich na moment vzdialíme, a skutočnosť, ktorá sa pred nami rozvinie, bude stokrát zaujímavejšia, stokrát podnetnejšia než čokoľvek predtým.

Vlastne som si uvedomil ešte niečo: Deti a ich myseľ sú studnicou všetkého. Potom *zmúdrejú* a staneme sa z nich my.

## 4

### Na okamih sa vraciam do svojho detstva



Keď sme sa vracali z túry domov, boli sme už priatelia. Zážitok s jeleňom nás zblížil a Leonie jednoducho vedela, že som na *jej strane*. Viac sme o ňom nehovorili, nebolo treba. Nehovorili sme o ňom ani pred mamou – ktovie, čo tá videla. To podstatné sme predsa *zažili* a slová to mohli už len pokaziť.

Po ceste domov sme si dali detské preteky, v ktorých som sa vždy snažil prehrať, a v krízových momentoch sme Leonie niesli na chrbte alebo na pleciach. Keď som ju niesol na pleciach a už ju pomaly lámalo na spätnok, keď nám aj s jej mamou došli slová alebo sme si prosto chceli konečne vychutnať ticho lesa, samovoľne sa mi v mysli vynorili spomienky na moje detstvo, o ktorých som si myslel, že sú už dávno pochované, odsúdené na to, aby ich nahradilo niečo nové, azda lepšie.

No mýlil som sa. V oboch prípadoch.

Vrátil som sa v spomienkach do čias svojho detstva, ktoré som si nijak zvlášť neužil – myslel som na nechutný pád z bicykla na hlavu, na oškvrknutú dľaň, ktorú som vo chvíľke nerozvážnosti položil na rozpálenú pec, myslel som i na to, ako ma či už mama, otec, ich rodičia alebo ktokoľvek iný za niečo napomínali a niečo mi zakazovali a ja som sa tak čoraz viac stával *dospelým*. Napriek tomu všetkému však k môjmu detstvu cítim čosi blízke a cnie sa mi za ním. Cítim dojemnú spojitosť, ktorá ma naplňa napriek tomu, že je od základu klamlivá a falošná. Cítim to všetko, aj keď to nie je pravda.

Vtom ma prerušil ženský hlas: „Franz?“

„Áno, drahá?“

„Malá zaspala, mali by sme ju vziať na ruky.“

„Och áno, prepáč, na moment som sa len kdesi zatúlal.“

„V tom ste rovnakí,“ dodala s úsmevom Leonina mama. „Čo ste to tam hore tak dlho pozorovali?“

## 5

### Naše túry



Tú túru sme si s Leonie zopakovali ešte mnohokrát. Opakujeme ju dodnes.

Pravdou však je, že naše túry nikdy neboli rovnaké. Vlastne si nie som celkom istý, či ich vôbec môžem dávať do vzájomných súvislostí, prirovnávať ich k sebe, robiť z nich opakujúci sa rituál, ktorý sa vyznačuje tým, že má rovnaký priebeh a účinok.

Nie, naše túry boli iné, každá z nich bola iná, aj keď sa z nášho rozprávania môže zdať, že zakaždým putujeme tým istým lesom. No pýtam sa: Záleží na tom? Všetko, čo sa na tých túrach udialo, bolo predsa pravdivé a skutočné. A o to tu predovšetkým ide. Nie o to, akým lesom sme putovali ani či sme ním vôbec putovali, ale o to, kam sme sa nakoniec dostali.

To je ešte dlhý príbeh.

## 6

### Leonin vzťah k zvieratám



Pokiaľ ide o zvieratá, stretnutie s jeleňom nebolo ničím ojedinelým. Nedialo sa to síce pravidelne, to by bolo čudné, no v priebehu rokov som bol svedkom toho, že Leonie je skrátka s prírodou výnimočne spätá.

Jedným z týchto okamihov bola i zrážka s hadom neďaleko skalky obrastenej lesnými jahodami. Po niekoľkodňových dažďoch bol pre niekoho možno až nepríjemne slnečný deň, čo nás s Leonie posmelilo vydať sa na cestu, a ak sa podarí, niečo si z nej aj priniesť. Leonie bola presvedčená, že v lese bude po daždi nesmierne bohatá úroda, preto si so sebou vzala azda najväčší hrniec, aký sme doma mali, a bola odhodlaná ho naplniť.

Na moje prekvapenie boli jej predpoklady správne. Skutočne, huby nám doslova rástli pod nohami a rastliny a kry rozdávali svoje plody, akoby už nemalo byť zajtrajška. Keď sa Leonie priblížila k záhonu lesných jahôd (Švédi naň majú oveľa výstižnejší výraz *smultronställe*,

ktorého čaro však Leonie objaví až neskôr), jahody sa jej sypali spod lístkov ako žuvačky z automatu. Bolo to úžasné a nedalo sa to zastaviť. Akoby si šetrili dozrievanie celé týždne iba na tento deň, na túto chvíľu, keď bude pri nich Leonie.

Leonie, pochopiteľne, neotáľala a zbytočne nepremýšľala. Chopila sa príležitosti. Čupla si k jahodám a jednu po druhej ich zbierala. Keď už jahody kypeli z hrnca ako prevarené mlieko, v tej chvíli sa za Leonie objavila metrová užovka a tíško sa plazila do svojej skrýše medzi kameňmi. Nemala v úmysle Leonie vyplašiť, nemala ju v úmysle ani pozdraviť alebo sa nebdaj pred ňou klaňať ako jeleň (bola si vedomá toho, že nemá na hlave majestátne rohy a celkovo neprekypuje krásou ako on – je len dlhý, hrubý a vlhký slíž), preto si iba hľadela svojho, chcela mať pokoj a ísť *domov*. Ako my všetci.

Ktovie, čo bolo dôvodom Leoninej reakcie. Esovité hadí pohyb po zemi? Prílišná predstavivosť? Nevedno. V každom prípade akt *zočenia* hada sprevádzalo tenké zvýsknutie a letiaci hrniec, ktorý Leonie v panike vyhodila do vzduchu, keď sa rozbehla preč. Hrniec dopadol na zem, zem sa vzápätí zmenila na červené more a užovka? Tá sa už dávno stratila medzi kameňmi.

Leonie dobehla za mnou, objala ma a zakrátko sa začala sama na sebe smiať. Nechali sme hrniec hrncom aj jahody jahodami a ruka v ruke sme sa vybrali domov. Nemali sme sa prečo ponáhľať, veď hrniec nás tu počká a s ním aj náš *smultronställe*.

O jahody napokon vôbec nešlo, tak ako nešlo ani o užovku. Leonin vzťah k zvieratám sa touto udalosťou vonkoncom nenaštrbil. Naopak, nabral ešte väčšmi na sile. Táto skúsenosť bola, prirodzene, iná, menej príjemná než stretnutie s jeleňom, no ani tak nemožno poprieť jej dôležitosť. Leonie si vďaka nej uvedomila, že väčšina našich obáv je len strach z nepoznaného, kde nám nehrozí nebezpečenstvo a v dlhodobom horizonte ani nemáme o čo prísť. Postupne si tak našla cestu k hadom i slimákam, pavúkom, osám a ďalšiemu dotieravému hmyzu, ktorý má len veľmi málo ľudí v láske.

Niečo nevídané!